

Historien om Leonardo da Vinci

Tema: Renæssance, kulturens billeder, flyvning, eksperimenter
Fag: Billedkunst, natur og teknologi
Målgruppe: 2- 3. Klasse

Billedet er taget fra tv-udsendelsen Leonardo da Vinci

Tv-udsendelse:

DR Ramasjang, 23-07-2011, 3 min.

Leonardo da Vinci var en fantastisk maler, der har malet nogle af verdens mest berømte malerier. Men han var meget mere end det. Han var også videnskabsmand, ingeniør og musiker. Tv-udsendelsen er bygget op, så det ligner et teaterstykke spillet af børn. Her møder vi Leonardo som maler, opfinder, manden som malede Mona Lisa, opfandt flyvemaskinen og snorklen og mange andre nyttige og mærkelige ting. Filmen kan bruges som en introduktion til et forløb om Leonardo i indskoling med fokus på billedkunst og natur/teknologi.

Faglig relevans/kompetenceområder

Forløbet kan struktureres tværfagligt forløb i billedkunst og natur/teknologi eller i et af fagene.

BILLEDKUNST	
Billedfremstilling- Tegning og grafik	<p>1.-2. Klasse: Færdighedsmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan tegne ud fra ideer og oplevelser <p>Vidensmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven har viden om tegneredskabers udtryksmuligheder <p>3-5. klasse: Færdighedsmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan tegne helheder og detaljer ud fra iagttagelser <p>Vidensmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven har viden om iagttagelses- og tegnetoder
Billedanalyse – billedkomposition	<p>1.- 2. klasse: Færdighedsmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan samtale om billeders opbygning og indhold <p>Vidensmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven har viden om billedopbygning og enkle fagord og begreber

NATUR/TEKNOLOGI	
Undersøgelse 3.-4.kl.	<p>Undersøgelser i naturfag: Færdighedsmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan sortere og klassificere <p>Vidensmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven har viden om naturfaglige kriterier for sortering <p>Teknologi og ressourcer: Færdighedsmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven kan designe og afprøve enkle produkter <p>Vidensmål</p> <ul style="list-style-type: none"> • Eleven har viden om enkel produktudvikling

Ideer til undervisningen

Før

Samtale om Leonardos billeder og opfindelser gerne understøttet af en præsentation, der viser nogle af hans vigtigste værker og opfindelser.

Under

- Se tv-udsendelse om Leonardo da Vinci sammen i klassen

Efter

- Fælles samtale om tv-udsendelsen
- Billedsamtale om maleriet, Mona Lisa.
Samtalen kunne fx handle om:
 - ✓ Fortæl hvad du ser på billedet?
 - ✓ Hvilke farver er brugt?
 - ✓ Hvad er forgrund, mellemgrund og baggrund på billedet?
 - ✓ Hvad tror du, hun tænker på?
- I kan dels tale om billedets historie. Hvorfor det er så berømt?

Leonardo - tegner og observatør

1) Notesbogen

Leonardo noterede alt ned i sine notesbøger. I bøgerne både tegnede og skrev han alt det, som han fandt ud af. På nettet kan I finde et udsnit af Leonardos notebøger udgivet, så I sammen kan se, hvordan de ser ud. <http://www.bl.uk/onlinegallery/virtualbooks/index.html>

- a) Øvelse: Lav din egen notesbog

2) Øvelse: studér naturen

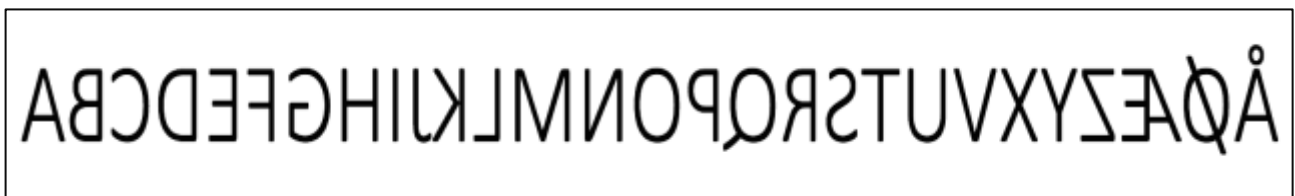
Notesbøgerne tages med ud på en tur i naturen fx en park. Se efter tegn på liv fx fugle, insekter, reder, edderkoppespind. Tegn det ned så præcist som muligt.

Øvelsen kan evt. udvides, så eleverne indsamler, undersøger og kategoriserer dyr og planter. Der kan samtales om organismernes levesteder, næring og årscyklus. Undersøgelserne kan foregå både i naturen, men også hjemme på skolen.

3) Et hemmeligt kodesprog

I mange år troede man, at Leonardo havde udviklet et hemmeligt kodesprog til sine notesbøger. Men så fandt man ud af, at alt det han skrev var spejlvendt. Og man skal bruge et spejl for at læse det. På Museum of Science i Bostons' hjemmeside kan I afprøve det selv: <https://www.mos.org/leonardo/>

I kan også øve jer i at skrive spejlvendt på et stykke papir. Se skabelon herunder:

Menneskekroppens proportioner

Sammen studeres kroppens proportioner ud fra blandt andet Leonardo da Vincis vitruvianske mand og andre studier af menneskekroppen.

4) Øvelse: Mål kroppens proportioner

Efter en samtale om de vigtigste dele af kroppens proportioner, prøver eleverne to og to at måle hinanden og se om de kan genfinde proportionerne.

- Armenes samlede længde er den samme som kroppens længde
- Benenes længde udgør halvdelen af kroppens længde
- Hovedet er 1/8 af kroppens længde.

Billedet er taget fra tv-udsendelsen Leonardo da Vinci

5) Eleverne arbejder sammen to og to

Den ene elev lægger sig ned på et stykke kraftigt kulissekardus eller lignende, mens den anden elev tegner en kontur rundt om kroppen. Bagefter byttes rollerne. Eleverne kan evt. Vælge at lægge sig i lidt sjove stillinger.

Bagefter maler eleverne deres egen figur med plakatmaling. Når malingen er helt tør, kan konturer og ansigtstræk tegnes op med sort sprittusch.

Til slut klippes figurene ud. De kan så monteres til et "fællesbillede" evt på en stor væg.

Leonardo og flyvning

Se filmen om Leonardo da Vinci igen. Bed eleverne lægge særligt mærke til, hvad der fortælles om Leonardos idéer og tanker om flyvning.

Se nogle af hans opfindelser og mekaniske konstruktioner til flyvning. Der findes fx en film på YouTube, hvor de har bygget en af Leonardos "flyvemaskiner": <https://youtu.be/bEkOENzqGLU>

6) Øvelse: Fold et papirfly

Materialer:

- A4 papir
- Tusch

Sådan gør du:

- a) Prøv først at folde et papirfly fælles på klassen. Herefter kan eleverne selv få lov at eksperimentere med form, foldning, størrelse mv. Se evt. Videoer på Youtube for inspiration.
- b) Farv dit papirfly
- c) Test papirflyene, måske skal der små justeringer til, for at de flyver helt godt.

7) Øvelse: Lav en Papirflyvekoneurrence.

Materialer:

- Målebånd

-
- Evt. Tavlekridt (til at tegne en bane op på gulvet)

Sådan gør du:

- a) Tegn banen op.
- b) Lad eleverne efter tur kaste deres papirfly. Notér ned, hvor langt eleverne kastede
- c) Bagefter samtale i klassen om, hvad der skal til for at papirflyene fløj godt.

8) Supplerende aktiviteter

- Lav en faldskærm –Se s. 6
<http://science.esbjergkommune.dk/Admin/Public/DWSDownload.aspx?File=%2fFiles%2fFiles%2fscience%2fBoernehave%2ftingfinderfrosoeg.pdf>
- Lav en drage <http://www.skoven-i-skolen.dk/content/byg-en-drage>